



Strategija razvoja in trženja turizma Doline Soče 2025 + Poročilo uvodnih delavnic Tolmin, četrtek, 24 januar 2019 Kobarid, petek, 25 januar 2019

Pripravili:

Slavka Zupan, K&Z, svetovanje za razvoj d.o.o, za področje razvoja, naložb in projektov
Neja Petek, Petra Gonelli, Nea Culpa d.o.o., za področje marketinga in razvoja v turizmu
Vid Zabel, Martin Kruh, Presledek. Za področje arhitekture, oblikovanja in prostora

v sodelovanju z ekipo Turizma Dolina Soča

1. Ozadje

Turizem Dolina Soče je pristopil k pripravi Strategije razvoja in trženja turizma Doline Soče 2025+ kot nadaljevanje procesa razvojnega načrtovanja pričetega v občini Bovec v letih 2016-2017. Z združitvijo treh občin Bovec, Kobarid in Tolmin v skupno destinacijo Dolina Soče in pozitivnimi turističnimi trendi zadnjih let, je nujno za ohranjanje dolgoročne konkurenčnosti destinacije bolje in skupaj usmeriti prihodnji razvoj turizma, produktov in tržno pozicioniranje destinacije. Turizem Dolina Soče je v ta namen angažiral skupino zunanjih strokovnjakov s področja turizma, razvoja in prostora, ki vodi proces strateškega načrtovanja.

Pričujoče poročilo predstavlja ključne poudarke dveh uvodnih strateških delavnic s ponudniki, predstavniki občine in drugih ključnih institucij v občini Kobarid in Tolmin. Uvodi delavnici sta jpotekalai 24.1.2019 v prostorih Glasbene šole Tolmin za območje občine Tolmin in 25.1.2019 v prostorih Zelene hiše Kobarid za območje občine Kobarid.

2. Udeležba

Delavnici v Tolminu je aktivno prisostvovalo 58 udeležencev, med njimi 39 ponudnikov namestitev, 2 ponudnika športnih aktivnosti, 1 predstavnik muzejev in 6 predstavnikov turizma Dolina Soče in 10 drugih (arhitekti, KS Dolje-Gabrje, KSS, potencialni ponudniki). Udeleženci predstavljajo cca 27% vseh ponudnikov destinacije. Uvodnega dela delavnice se je udeležil tudi župan Občine Tolmin g. Uroš Brežan.

Delavnici v Kobaridu je aktivno prisostvovalo 36 udeležencev, med njimi 22 ponudnikov namestitev, 6 ponudnikov športnih aktivnosti, 3 predstavniki muzejev, 2 predstavnika občine in 3 predstavniki turizma Dolina Soče. Udeleženci predstavljajo cca 24 % vseh ponudnikov destinacije. Prvega dela delavnice se je udeležil tudi podžupan občine Kobarid g. Marko miklavčič.

! Lista prisotnih je v prilogi št 1.



Utrinki iz delavnice v Tolminu



Utrinki iz delavnice v Kobaridu



3. Program in povzetek vsebin delavnice

Uvoda delavnica je na obeh lokacijah potekala po enotnem programu:

17:00	Del 1: Uvod z medsebojnim spoznavanjem
17:30	Del 2: Vizija in zasnova ciljev
17:45	Del 3: Položaj danes
19:00	Del 4: Delavnica s predstavitvami
20:30	Del 5: Zaključki

Ključni poudarki in ugotovitve po posameznih sklopih so zapisani v nadaljevanju.

Del 1/1: Uvod

Janko Humar, direktor Turizem Dolina Soče je uvodoma predstavil namen in ozadje delavnice ter pohvalil veliko udeležbo prisotnih. Pomembno je, da v času, ko nam gre dobro razmišljamo o prihodnosti, da destinacija ne bo 'zaspala na lovorikah'.

Uroš Brežan, župan Občine Tolmin je v uvodnem pozdravu delavnice v Tolminu poudaril vlogo turizma v občini ter potrebo po skupni viziji in enotnem delovanju vseh turističnih ponudnikov v Dolini Soče.

Marko Miklavč, podžupan Občine Kobarid v uvodnem pozdravu delavnice v Kobaridu poudaril vlogo turizma v občini ter potrebo iskanju inovativnih rešitev, zato je prisotne spodbudil k podajanju novih idej.

Slavka Zupan, K&Z, Svetovanje za razvoj d.o.o. je predstavila metodologijo priprave strategije, se zahvalila za izpolnjene spletne ankete in poudarila, da je uspešnost destinacije odvisna od sposobnosti vseh deležnikov, da se dogovorijo o enotni viziji in da le to skupaj uresničujejo.

Del 1/2: Spoznajmo se – skupaj poganjamo tok turizma Doline Soče

Neja Petek, Nea Culpa d.o.o. je po motivacijskem uvodu udeležence po posameznih omizjih zaprosila, da se medsebojno spoznajo in pogovorijo o eno od vnaprej pripravljenih vprašanj. Po uvodnem ogrevanju so predstavniki skupin poročali o svojih razmišljanjih. Povzetki so podani v spodnji tabeli.

	Tolmin	Kobarid
Na kaj ste na destinaciji ponosni?	Žive planine Živa voda Živa dediščina Bogastvo naravne in kulturne dediščine Bogastvo ponudbe intenzivnejših in lažjih aktivnosti v naravi, na prostem Kulinarika	Narava Prijaznost Ponudne športnih aktivnosti Ekološko kmetovanje Izjemne posameznike (Ana Roš) Imamo najboljše ohranjeno dediščino soške fronte v naravi in Kobarški muzej
Kaj je bilo dobrega v lanski sezoni?	Vedno več dobrih gostov s posebnimi interesi, ki smo jim lahko ponudili več od vodnih športov: aktivni in vitalni seniorji (pohodniki, kolesarji), povečanje ribičev kot odličnega segmenta gostov Podaljševanje sezone od aprila do novembra Lokalna hrana, ki potuje z vrtov na krožnike Lepo vreme	Dobri gostje – jadralni padalci, kolesarji, pohodniki Podaljševanje sezone Dobri vremenski pogoji za aktivnosti na prostem

	Tolmin	Kobarid
Na kaj ste ponosni pri svoji dejavnosti?	Družinske zgodbe Oseben pristop Srčno gostoljubje Odlična kulinarika Tradicija	Dvig kakovosti Uvajanje novosti in produktov Upamo si, smo zgled drugim Harmonijo z gosti Povezanosti
Zakaj gostje prihajajo k vam?	Zaradi narave Ker se dobro počutijo Zaradi žive vode Zaradi gostoljubja in srčnosti Zaradi doživetij Zaradi velikega poligona za vse vrste aktivnosti na prostem Zaradi nekaterih prepoznavnih ponudnikov in ponudbe	Zaradi pristne narave in kulturne dediščine Zaradi kulinarike Zaradi aktivnosti v naravi in na prostem Zaradi skritih kotičkov Zdraviliški turizem – destinacija je primerna za dializne bolnike
V čem smo kot destinacija drugačni, posebni?	Reka Soča Ohranjena izjemna narava, avtentičnost kulture in pristna tradicija Kulinarika Gostoljubje Idealni pogoji za vse vrste aktivnega turizma na prostem	Ohranjena kulturna dediščina in situ na prostem Edinstvena dediščina 1. sv. vojne v naravi Lepa, neokrnjena narava Pristne tradicije – sirarstvo, pastirstvo-visokogorska pašniška kultura Kulinarika
Kakšen segment gostov prevladuje pri vas?	Aktivne družine Skupine kolesarjev, pohodnikov, ribičev, športnih društev Jadralski letalci/padalci, individualni pohodniki, kolesarji, ... Pari in družbe	Družine Aktivni adrenalinci Kolesarji Športniki na vodi Padalci Pohodniki Ljubitelji kulturnega turizma Osebe, ki iščejo odklop od vsakdanjega življenja

Tekom predstavitve je bilo **posebej izpostavljeno:**

- Tolmin: premalo urejena osnovna podporna turistična infrastruktura (parkirišča, toalete, poti, kopališča...), pomembnejša je kakovost ponudbe in ne količina;
- Kobarid: osnovna podporna turistična infrastruktura (parkirišča, toalete, kopališča), urejanje gorsko-kolesarskih in daljinskih poti.

Del 2: Vizija in zasnova ciljev

Slavka Zupan, K&Z, Svetovanje za razvoj d.o.o je predstavila predlog vizije (povzemamo predlog bovške strategije) in osnutek 3 ključnih ciljev. Po razgovoru z udeleženci **ugotavljamo**, da:

- **Je vizija Dolina Soče – vodila outdoor destinacija v Alpah ustrezna** in široko sprejemljiva.
 - o Pomembna je interpretacija 'outdoor aktivnosti', kjer ni izključni poudarek na adrenalinskih vodnih športnih, ampak tudi pohodništvu, kolesarjenju, padalstvu, ribištvu, spoznavanju kulturne dediščine in izjemnega prostora ter njegovih zgodb.
- **So postavljeni cilji** (1. Rast izven sezone, 2. Dvig dodane vrednosti, 3. Ohranjanje narave in dediščine) **primerni**, lahko pa bi ciljne vrednosti bolj ambiciozno povišali.
- **Hierarhija destinacij:** izpostaviti čezmejno povezovanje z Italijo (posebej izpostavljeno v Kobaridu).

Del 3: Položaj Doline Soče danes

Slavka Zupan (K&Z), Neja Petek, Petra Goneli (Nea Culpa) in Vid Zabel (skupina Presledek.) so predstavili izsledke analize razvojnega in tržno-produktnega položaja turizma in prostorske vidike turizma v destinaciji Dolina Soče.

Tekom predstavitve je bilo **izpostavljeno**:

- Tolmin: anketno ugotovljena ocenjena povprečna potrošnja gostov je realna, saj so tu ciljne skupine, ki trošijo več (pr. ribiči, malo kampov)
- Kobarid: anketno ugotovljena ocenjena povprečna potrošnja gostov je realna, saj so tu ciljne skupine, ki trošijo več (kulinarika)
- Pripravljalci strategije v nadaljevanju podrobneje analizirajo odgovore v anketi tudi glede na tip ponudnika, saj predpostavljamo, da je potrošnja v primerov kampov nižja.

! Podrobna prezentacija je v prilogi št 2.

Del 4: Delavnica s predstavitvami

Četrty del srečanje je bil namenjen razpravi na ključne teme destinacije. Na podlagi usmeritev strokovne ekipe so udeleženci v petih (Tolmin šestih) skupinah razpravljali na postavljena vprašanja povezani z naslednjimi temami:

- Produkti pred in po sezoni
- Sodelovanje za doseganje skupnih ciljev destinacije
- Režimi in upravljanje dejavnosti v naravi
- Urejanje prostora, infrastrukture in mobilnost (v Tolminu 3 skupine)
- Pozicioniranje in skupno trženje

Po zaključenem skupinskem delu so predstavniki skupin poročali o svojih razmišljanjih. **Povzetki** so podani v spodnji tabeli.

Tema/ skupina	Tolmin	Kobarid
Produkti pred in po sezoni	- Kolesarjenje - Bazeni & wellness - Nadgradnja lokalne kulinarike - Zima za aktivne doživetja – izkoristiti Šentviško planoto, Kolovrat, Livek - Ribišтво - Programi povezani z dediščino planin, 1. Svetovne vojne..	- Gorsko kolesarjenje (električna mobilnost) - Kobariški kulinarčni krog (preoblikovanje) - Incentive - Gozdna doživetja, wellness
Sodelovanje za doseganje skupnih ciljev destinacije	Področja sodelovanja: - Razvoj skupnih produktov - Kulinarika: - Skupna priprava vseh na izbrane letne tematike: pr gastronomska destinacija, leto kulturne dediščine.. - Več delavnic in skupnih izobraževanj	Področja sodelovanja: - Razvoj kolesarskega produkta: Ponudniki kolesarjenja (združenje), občina, lastniki - Ponudniki med seboj: namestitve, športne agencije, muzeji - Lokalni proizvajalci hrane - TDS naj vzpostavi platformo za sodelovanje
Režimi in upravljanje dejavnosti v naravi	Režime, nadzor in dostopno infrastrukturo nadgraditi/ urediti za: - Vodne športe Sočo, vključno z naravnimi kopališči - Revizija obstoječih režimov na Soči - Most na Soči (jezero, parkirišča) - Festivale (hrup) - Promet Polog, Kobala	Režime, nadzor in dostopno infrastrukturo nadgraditi/ urediti ter vzdrževati za: - Vodne športe Sočo - Naravna kopališča Nadiža in Soča - Gorsko kolesarjenje - Slap Kozjak - Javni promet (hop on- hop off ohraniti, integrirati z ostalimi)

Tema/ skupina	Tolmin	Kobarid
	- Gorsko kolesarjenje - Pohodniške poti (AAT) - Centralna parkirišča in prevozi Izpostavljeno: - Koncesije podjetjem - Koordinirano upravljanje in nadzor vseh služb - Javna stranišča	Izpostavljeno: - Upravljanje gorsko kolesarskih poti (dobro primer Breginjski kot, ostalo ne) - Predlog Matajurja primernege za klimatski turizem, tekaške proge
Urejanje prostora, infrastrukture in mobilnost (v Tolminu 3 skupine)	Prostor: - Hitrejše spremembe prostorskih aktov - Ureditev in ohranitev tipičnih senikov v turistične namene - Arhitekturno oblikovanje - da se čuti lokalno tradicijo, dediščino, način gradnje tudi pri naših lokalnih ponudnikih - Ohranjanje identitete in krajine Infrastruktura: - Infrastruktura na splošno: železnica, ceste, mostovi/brvi, tematski parki - Trajnostna mobilnost: električni hop-on-hop off, zapreti cesto v Polog, pomanjkanje parkirišč za avtobus, ureditev javnega prometa - Hotel, bazeni, wellnes - Ureditev plaž ob Soči in Idrijci - Dostop do Tolminke - parkirišča, počivališča z info tablami, električnimi polnilnicami, parkirišča za avtodome - Urejanje vstopno-izstopnih mest za ribiče na Soči, Most na Soči, Idrijca, Bača, Trebuščica, ... - Ureditev kolesarskih pot - Wcji in garderobe, smetnjaki - Varne ceste in pločniki	- Urediti brv čez Sočo (na območju občine Kobarid) in Nadižo - Urediti parkirišče Kozjak - Parkirišča ob reki Nadiži - Ureditev vaškega trga v Breginju in parkirišča v vasi - Pločnik od Planike do Napoleonovega mostu - Ureditev vstopno-izstopnih točk za kajakaše ob Soči - Ureditev dostopnih poti za padalce, kolesarje, pohodnike in kopalce - Ureditev vaških korit po vseh vaseh - Ureditev eko otokov - Zaprtje mesta Kobarid čez sezono: zapreti Gregorčičevo ulico
Pozicioniranje in skupno trženje	- Aktivna prodaja - co-branding - Velike razlike med ponudniki v pristopu in znanju - Vzemimo za zgled Italijo: vaški turizem (pošiljajo od enga do drugega na ogled tega in onega..) - Reklama od ust do ust - Trženje navznoter - ne več ven (le za ohranjanje pozicije in nove niše) - Razviti pakete - veriga ponudnikov - Promovirati pristnost - naravno naravo- nepravilna narava	- Vsak promovira še drugega prek svojih družabnih omrežij, spleta, deljenje dobrih zgodb doline - Potrebujemo celoten servis, logistiko - Objaviti ponudbo različnih strani - vodenje, hrana, izletništvo, .. - Promocija ob ognju v kampih - Dogovorimo se kdo gre na sejme - Novinarski prispevki - Aktivna organizacija dogodkov - proaktivno glede na aktualne teme - Dirka po Sloveniji - prilagoditev trase - Ture in paketi na Feratelu

Tekom predstavitve rezultatov posameznih skupin je bilo **izpostavljeno še:**

- **Tolmin:**
 - **Sodelovanje ostalih dejavnosti:** poudarjen je bil pomen spodbujanja kmetijske proizvodnje (čebelarstvo, žganjekuha..) , domače obrti in drugih dejavnosti za sodelovanje v turistični ponudbi.
 - **Dodatni programi, ponudba za družine ribičev.**
 - **Poraba turistične takse:** občina bi morala zagotoviti transparentni pregled porabe teh sredstev.
 - **Dvig kvalitete** ponudbe, dodatna ponudba, povezana ponudba – paketi, posledično dvig dodane vrednosti, podaljšanje bivanja v dolini. V nadaljevanju je potrebno razmisliti kdo bi pripravljaj, tržil, prodajal in izvajal te pakete.
 - **B2B sestanki med ponudniki** z namenom predstavitve lastne ponudbe, primeri dobre prakse.
 - **Padalci:** problem slab(še) infrastrukture za padalce, zaradi katere nas (kljub najboljšim pogojem na svetu) druge konkurenčne destinacije že prehitevajo in na račun tega (že) izgubljam nekaj tekem vsako leto, kar pomeni do 1500 nočitev manj.
- **Kobarid:**
 - **Načrtovane kolesarske poti:** na vprašanje o razvoju kolesarskega omrežja je Janko Humar pojasnil, da so odobrena EU sredstva iz dogovora za razvoj regij v višini ca. 14.000.000 € za namen razvoja kolesarstva na območju Goriške; naša dolina naj bi iz teh virov pokrivala urejanje kolesarskih hrbtenic na relaciji Kanal - Bovec in Most na Soči – Robič (Čedad), predvidena dinamika izgradnje 2020-2023.
 - **Poraba turistične takse:** na vprašanje o transparentnosti porabe je direktor občinske uprave predstavil turistične projekte, ki so bili financirani iz sredstev turistične takse in dodatnih proračunskih virov; taksa ne zadošča za pokrivanje vseh potreb, zato občina v turistični razvoj vlaga dodatna sredstva.
 - Predstavljen je bil tudi primer **dobre prakse ponudnikov na območju Drežnice**, ki so sami zbirali dodatno »takso« za razvoj na njihovem območju. Zbrana sredstva je Občina Kobarid podvojila. Denar bo letos namenjen za obnovo in vzdrževanje Koseških korit. V primeru, če se tudi drugi ponudniki organizirajo na podoben način, Občina Kobarid projekt finančno podpre.
 - **Podpora iniciativam sodelovanja ponudnikov:** Turizem Dolina Soče že danes finančno podpira iniciative na področju razvoja produktov in trženja, kadar se povežejo skupaj najmanj trije ponudniki.

Del 5: Zaključki

Slavka Zupan, K&Z, Svetovanje za razvoj d.o.o. se je v imenu celotne ekipe zahvalila prisotnim za aktivno udeležbo in jih povabila na naslednjo delavnico, ki bo 6.3.2019 na temo oblikovanja in pozicioniranja produktov.

4. Priloge

Priloga 1: Lista prisotnih

Priloga 2: Prezentacija